

Handleiding PE-portfolio 2026

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Februari 2026

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Nederland rekt op zijn accountants.

De leden van de Koninklijke NBA vormen een brede, pluriforme beroepsgroep van ruim 22.000 professionals werkzaam in de brede accountantspraktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid en professionaliteit zijn essentiële beginselen voor iedere accountant. De Koninklijke NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst.

Dit document bevat bladwijzers, hyperlinks en navigatiebuttons.

Adobe Acrobat bladwijzers - toetsencombinatie 'Ctrl-b'

Tekst is een intern document- of externe hyperlink

Naar inhoudsopgave

Vorige pagina

Volgende pagina

Deze brochure is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. De NBA is echter niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden. De NBA heeft ervoor gekozen een optimaal leesbaar document op te stellen.

© 2026 Koninklijke NBA

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens bestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij door middel van druk, fotokopieën, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de NBA.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
Algemeen	3
Wat is een PE-portfolio?	3
Waarom deze handleiding?	3
Hoe ziet het PE-portfolio eruit?	3
De onderdelen van het PE-portfolio	3
Vragen?	4
Het PE-portfolio	5
Onderdeel A: Algemeen	5
1. Profiel:	5
2. Verplicht inhoudelijk onderdeel	5
Onderdeel B: Inhoud	6
3. Leerdoel(en)	6
4. Leeractiviteiten	6
5. Leeruitkomsten per leerdoel	7
6. Documenten die aannemelijk maken dat de beschreven leeractiviteiten zijn ondernomen.	8
7. Reflectie: individueel of peer gesprek	9
Bijlage 1: Goede en foute voorbeelden leerdoelen	12
Bijlage 2: Goede voorbeelden omschrijving leeractiviteiten	13
Bijlage 3 Goede voorbeelden omschrijving leeruitkomsten	14
Bijlage 4: Voorbeelden statusomschrijving leerdoelen	15
Bijlage 5 Voorbeelden documenten die dienen als bewijsmateriaal	16
Bijlage 6 Voorbeelden individuele reflectie	17
Bijlage 7: Voorbeeld reflectie via peer gesprek	19

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2026 heeft de NBA het PE-beleid aangepast. Aanpassingen die ook invloed hebben op het opstellen van je PE-portfolio voor kalenderjaar 2026. Met deze handleiding en de hierin opgenomen voorbeelden helpen we je verder op weg.

Wat is een PE-portfolio?

Met je portfolio geef je vorm aan permanente educatie. Je toont ermee aan dat je je bewust en actief hebt ingezet voor je ontwikkeling. Je portfolio is een persoonlijk document waarin je jouw leerdoelen en -activiteiten en je ervaringen en ontwikkeling in een bepaald jaar kunt opnemen. Door dit vast te leggen, krijg je helder inzicht in waar je staat en waar je naartoe wilt. Zo geef je gericht richting aan je eigen vakbekwaamheid en benut je je eigen (groei)mogelijkheden optimaal.

Waarom deze handleiding?

Een PE-portfolio moet voldoen aan de vereisten in de Nadere voorschriften permanente educatie 2026. Deze handleiding helpt je om aan de vereisten te voldoen. In MijnNBA vindt je de PE-tool, deze komt inhoudelijk overeen met de handleiding.

De tool ondersteunt je bij het opstellen van je portfolio, door je stap voor stap door de onderdelen te leiden. Gebruik van de tool is niet verplicht. Zie voor verdere ondersteuning ook de beoordelingsmatrix en/of de checklist PE-portfolio.

Hoe ziet het PE-portfolio eruit?

Het portfolio bestaat uit een algemeen deel (onderdeel A) en een inhoudelijk deel (onderdeel B).

Voor een zo goed mogelijk portfolio zorg je ervoor dat:

- je portfolio alle onderdelen bevat;
- er samenhang is tussen jouw beroepspraktijk en de inhoud van je portfolio;
- je in je portfolio laat zien dat je je actief hebt ingezet voor je professionele ontwikkeling;
- je toevoegingen of aanpassingen meteen verwerkt in je portfolio, zodat je het niet vergeet;
- dat de uitwerking van je portfolio voldoet aan de beoordelingscriteria (zie de beoordelingsmatrix en/of de checklist PE-portfolio);
- je portfolio klaar is om ingeleverd te worden (op verzoek van de NBA) op het moment dat je de PE-complianceverklaring afgeeft (uiterlijk 31 januari).

De onderdelen van het PE-portfolio

Onderdeel A: Algemeen

1. Profiel
2. Verplicht inhoudelijk onderdeel (ontwikkelthema's)

Onderdeel B: Inhoud

3. Leerdoel(en) en relevantie
4. Leeractiviteiten
5. Leeruitkomsten
6. Documenten die aannemelijk maken dat de beschreven PE-activiteiten zijn verricht
7. Reflectie

In het volgende hoofdstuk worden de onderdelen uitgelegd.

Vragen?

Heb je vragen over je PE-portfolio?

Neem gerust contact op met de PE-helpdesk: pe@nba.nl of 088 4960 352

Het PE-portfolio

Onderdeel A: Algemeen

1. Profiel

Beschrijf:

- Je naam en functie
- Je werkzaamheden: beschrijf je huidige (en indien van toepassing voor de leerdoelen ook je toekomstige) werkzaamheden die jouw beroepscontext duidelijk schetsen, zodat dit een goed totaalbeeld geeft van jouw werk. Zorg dat je in ieder geval die werkzaamheden beschrijft die te maken hebben met jouw leerdoel(en).

2. Verplicht inhoudelijk onderdeel

Met ingang van 2026 geldt voor NBA-leden de verplichting om in het PE-portfolio aan te geven of en hoe en zij bij het bepalen van hun leerdoelen zijn omgegaan met de verplichte onderdelen. Dit kunnen ontwikkelthema's zijn en/of een verplicht onderwerp.

PE-ontwikkelthema's

PE-ontwikkelthema's zijn relevante ontwikkelingen waarvan de NBA verwacht dat ze de komende jaren invloed hebben op jouw werk. Of dat zo is, dat bepaal je zelf.

Ieder PE-jaar maak je een keuze:

- je past een of meer ontwikkelthema('s) toe door een leerdoel bij het thema op te nemen in je portfolio en uit te werken.
- je neemt geen leerdoel over een ontwikkelthema op in je portfolio en legt per thema uit waarom je hier niet voor kiest.

Voor 2026-2028 heeft de NBA [drie ontwikkelthema's](#) vastgesteld.

Let wel: De verplichting bij dit onderdeel betreft enkel het toepassen van een thema of uitleggen waarom je een ontwikkelthema niet toepast. Het leerdoel/de leerdoelen bij een thema neem je op en werk je uit vanaf onderdeel 3.

Verplicht PE-onderwerp

Een verplicht PE-onderwerp wordt alleen ingezet als de bevordering van de vakbekwaamheid in redelijkheid niet op een andere wijze kan worden bewerkstelligd. Voor 2026 heeft de NBA geen verplicht PE-onderwerp vastgesteld.

Onderdeel B: Inhoud

Volg de stappen 3 t/m 7 voor de uitwerking van je portfolio:

3. Leerdoel(en)

Formuleer je leerdoel, waarbij je concreet en duidelijk beschrijft wat je wilt leren/ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden en/of houding. Dit kan één omvangrijk leerdoel zijn, of meerdere kleine doelen. Van belang is dat dat je je ontwikkelt in de breedte of juist met focus, op een manier die zo goed mogelijk aansluit bij jouw rol en behoefte als professional en bij de behoeften van je afdeling of organisatie.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor leerdoelen.

Leerdoelen die betrekking hebben op:

- wat jij voor je beroepsuitoefening wilt leren/ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden en houding;
- je werkzaamheden, waarbij het leerdoel is gericht op de ontwikkeling van kennis, vaardigheden of houding binnen die werkzaamheden.

Let op: reguliere werkzaamheden als zodanig zijn geen leerdoelen, tenzij:

- je een nieuwe taak krijgt en je hierin wilt ontwikkelen - vul dit dan bij onderdeel 1 in als toekomstige werkzaamheid);
- er binnen een reguliere werkzaamheid iets is waar je je in wilt ontwikkelen.
- een ontwikkelthema.

Tip 1: Formuleren van je leerdoelen

- gebruik het woord "ik"
- omschrijf concreet wat jij wilt leren, ontwikkelen, verbeteren of toepassen
- zorg dat het gaat over kennis, vaardigheden en/of houding
- gebruik de SMART methode als hulpmiddel bij de formulering (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel/haalbaar, Relevant, Tijdgebonden)
- omschrijf wat je wilt bereiken en waarom je dit leerdoel kiest.

Goede en foute voorbeelden omschrijving leerdoelen

4. Leeractiviteiten

Leeractiviteiten zijn die activiteiten die je onderneemt om je leerdoel te behalen.

Beschrijf per leerdoel de ondernomen leeractiviteiten en maak de leeractiviteit concreet.

De NBA adviseert minimaal 2 verschillende leeractiviteiten per leerdoel op te pakken voor meer diepgaande leeruitkomsten. Daarnaast adviseert de NBA om voor een mix te kiezen; bijvoorbeeld tussen formele (cursus, e-learning) en informele (consultatie, leren door doen) leeractiviteiten.

Leeractiviteiten zijn bijvoorbeeld:

- Consultatie ervaren collega en/of meekijken met ervaren collega's, specifiek over:.....
- Training/cursus, nl.....
- E-learning, nl.....
- Zelfstudie, nl
- Coaching, met als coachvraag:.....
- Intervisie, met als vraagstelling:.....
- Opleiding, nl.....
- Deelname in vaktechnische commissie, nl.....
- Leren door doen in de praktijk, nl.....
- Anders, nl.....

Tip 2: Zelfstudie

Stel je leest een aantal artikelen, dan formuleer je in een paar zinnen wat voor jou de kern is van wat je hebt gelezen. Dit documenteer je bij de portfolio, zodat je dit bij onderdeel 6 kunt toevoegen als document.

De NBA adviseert om - voor zover mogelijk - de leeractiviteiten vooruit te plannen. Dit helpt je leerproces sturing te geven. Deze planning hoeft niet te worden opgenomen in het portfolio.

Goede voorbeelden omschrijving leeractiviteiten

5. Leeruitkomsten per leerdoel

A. Omschrijving leeruitkomst

Geef bij ieder leerdoel concreet aan (schriftelijk, geluidsopname of visueel, zie toelichting hieronder) welke kennis, vaardigheden en/of inzichten je (tot nu toe) hebt opgedaan in relatie tot dit leerdoel.

Goede voorbeelden omschrijving leeruitkomsten

B. Status leerdoel

Maak de status van het leerdoel ten aanzien van jouw ontwikkeling duidelijk en onderbouw dit (zie hulpvragen). e evalueert hier je leeruitkomsten.

Hulpvragen voor statusomschrijving leerdoel:

- Doel is behaald, omdat.....
Hulpvragen:
 - Waaruit blijkt dat je je doel hebt bereikt?
 - Wat ga je nu anders doen op basis van wat je hebt geleerd?
- Doel is deels behaald, omdat.....
Hulpvragen:
 - Wat heb je al bereikt en wat moet er nog gebeuren?
 - Neem je het leerdoel mee naar een volgend portfolio en zo nee, waarom niet?
 - Wat wil je anders aanpakken in het vervolg?
- Doel is niet behaald/vervallen, omdat.....
Hulpvragen:
 - Waarom is dit doel niet behaald/vervallen?
 - Wat heb je wel geleerd uit dit proces, ondanks dat het doel niet is behaald/vervallen?

Voorbeelden statusomschrijving leerdoelen

Tip 3: Alternatieve weergave leeruitkomsten

De leeruitkomsten per leerdoel mogen ook via geluidsopname of visueel worden weergegeven als alternatief voor een schriftelijke beschrijving van de leeruitkomsten.

- Een geluidsopname betreft een mondeling verslag van maximaal 3 minuten per leerdoel aan de hand van de criteria in de beoordelingsmatrix.
- Een visuele reflectie is een creatieve weergave van het leerproces in beeldvorm van maximaal 2 A4 of 3 minuten per leerdoel.

6. Documenten die aannemelijk maken dat de beschreven leeractiviteiten zijn ondernomen.

Verzamel per leeractiviteit één of meer document(en) en dien deze op verzoek van de NBA in. Het uploaden van documenten kan al dan niet geanonimiseerd, maar zorg wel dat de documenten verifieerbaar zijn.

Voorbeelden van documenten:

- Gespreksverslag
- Samenvatting van een bijeenkomst, consultatie van een collega of van zelfstudie (schriftelijk, geluidsopname, visueel en eigenhandig opgesteld)
- Certificaat/diploma
- Bewijs van inschrijving/deelname
- Uitslagen van toetsen of assessments
- Feedback
- Reflectie
- Memo
- Anders, nl.....

Voorbeelden documenten

7. Reflectie: individueel of peer gesprek

Je reflecteert op je ontwikkeling van het afgelopen jaar aan de hand van de leeruitkomsten. Als bij onderdeel 5 (Leeruitkomsten per leerdoel) gereflecteerd wordt volgens de criteria -zie beoordelingsmatrix onderdeel 7- dan volstaat dit ook. Je kunt hierbij een keuze maken tussen: een individuele reflectie of een reflectie met een professional (peer gesprek).

A. Reflectie individueel

Het doel van de reflectie is dat je laat zien dat je bewust, kritisch en professioneel nadenkt over je eigen ontwikkeling en dat je gericht werkt aan verdere groei binnen je beroep.

Bekijk je portfolio en maak aan de hand van de leeruitkomsten de balans op over jouw professionele ontwikkeling van het afgelopen jaar. Bij de reflectie zoom je uit en reflecteer je op:

- Waar sta ik als professional (wat gaat goed en wat kan beter) en wat vind ik daarvan?
- Waar ga ik naartoe en waarom?
- Hoe ga ik dat doen?

Betrek hierbij je eigen gedrag, normen, overtuigingen, gevoel en/of aannames.

Je kunt reflecteren op het geheel aan leeruitkomsten, of je kiest een specifieke leeruitkomst waar je op reflecteert.

Als je reflecteert aan de hand van een voorbeeld of situatie, adviseert de NBA hierbij een reflectiemethodiek (bijv. STARR of Korthagen) te gebruiken.

Formuleer ten slotte nieuwe leerdoelen en/of (gedrags)aanpassingen gericht op toekomstig professioneel handelen.

Tip 4: Alternatieve reflectiemogelijkheden

De reflectie mag ook via geluidsopname of visueel worden weergegeven als alternatief voor een schriftelijke reflectie. Een geluidsopname betreft een mondeling verslag van maximaal 6 minuten aan de hand van de criteria in de beoordelingsmatrix. Een visuele reflectie is een creatieve weergave van het leerproces in beeldvorm van maximaal 2 A4 of 6 minuten.

Voorbeelden van vragen die je jezelf kunt stellen:

- Welk inzicht heb je opgedaan en hoe kwam je tot dit inzicht?
- Wat wilde je bereiken en waarom lukte dit niet of juist wel?
- Werkte je aanpak en waarom wel/niet?
- Welke feedback heb je gehad en wat vind je daarvan?
- Welke verwachtingen had je?
- Wat was je gevoel erbij?
- Wat zegt je reflectie of jouw handelen over jouw aannames of overtuigingen?
- Ben je tevreden met waar je staat als professional? Waarom wel/niet?
- Wat is de essentie van wat je hebt geleerd?
- Wat zou je in het vervolg anders doen? Hoe?
- Wat zegt jouw reflectie of jouw handelen over je (beroeps)normen?

Voorbeelden individuele reflectie

B. Peer gesprek

Ga aan de hand van het formulier peergesprek in gesprek met een professional over de inhoud van jullie beider portfolio's. Het doel is dat je door het gesprek bewust, kritisch en professioneel nadenkt over je eigen ontwikkeling van het afgelopen jaar aan de hand van de leeruitkomsten en dat je gericht werkt aan verdere groei binnen je beroep.

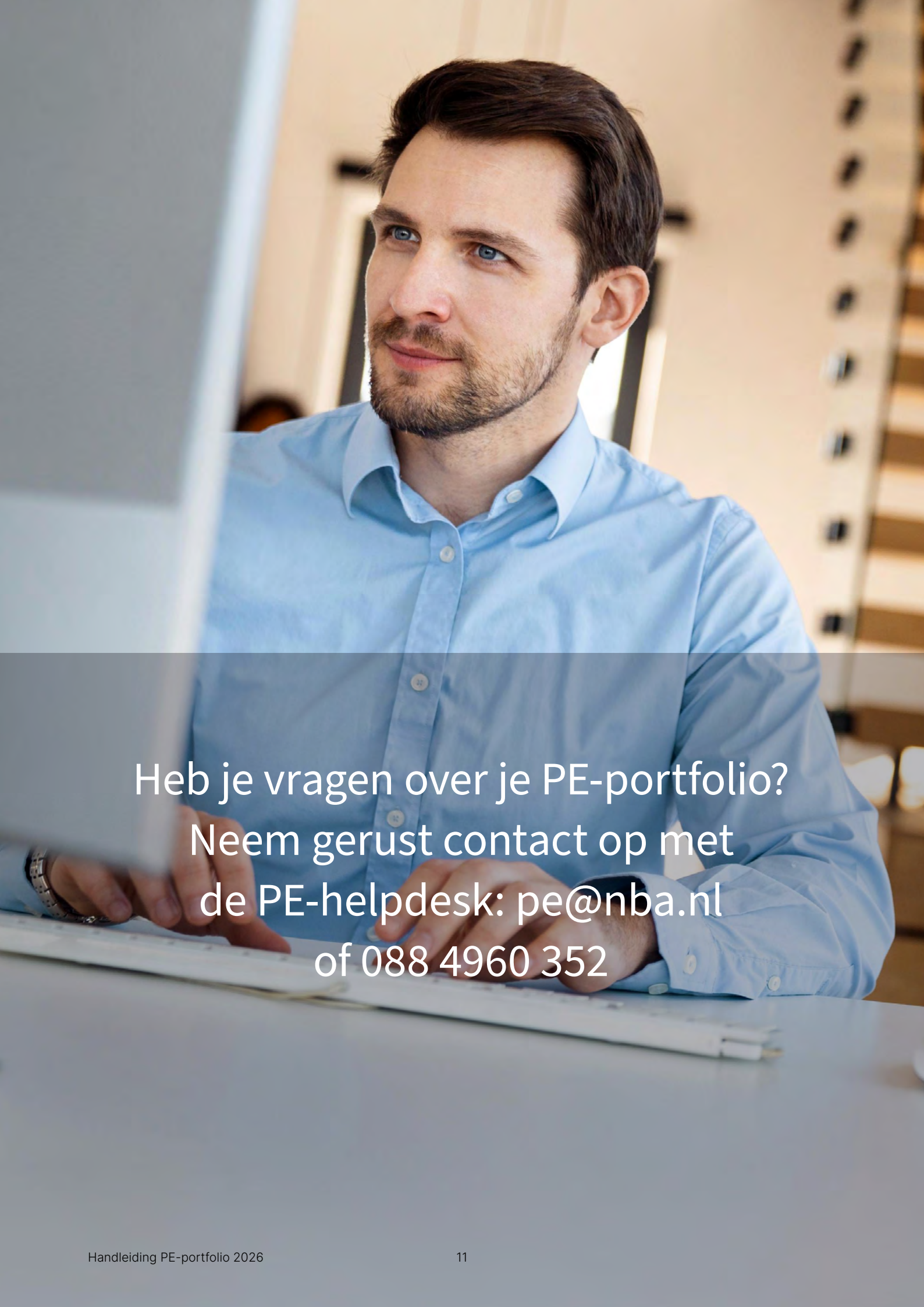
Stappen:

- Wissel portfolio's uit en neem het portfolio van de collega door. Ga hierbij zorgvuldig om met de AVG.
- Ga met elkaar in gesprek.
- Maak tijdens het gesprek en met behulp van je collega de balans op over jouw professionele ontwikkeling.
- Schrijf een verslag van het gesprek, gericht op:
 - Waar sta ik als professional (wat gaat goed en wat kan beter) en wat vind ik daarvan?
 - Waar ga ik naartoe en waarom?
 - Hoe ga ik dat doen?
 - Betrek hierbij je eigen gedrag, normen, overtuigingen, gevoel en/of aannames.
- Geef aan welke leerdoel(en) je opneemt in je volgend portfolio en/of welke (gedrags)aanpassingen je je voorneemt naar aanleiding van de inzichten.

Voorbeelden van vragen die je je collega kunt stellen:

- Welk inzicht heb je opgedaan en hoe kwam je tot dit inzicht?
- Wat wilde je bereiken en waarom lukte dit niet of juist wel?
- Werkte je aanpak en waarom wel/niet?
- Welke feedback heb je gehad en wat vind je daarvan?
- Welke verwachtingen had je?
- Wat was je gevoel erbij?
- Wat zegt je reflectie of jouw handelen over jouw aannames of overtuigingen?
- Ben je tevreden met waar je staat als professional? Waarom wel/niet?
- Wat is de essentie van wat je hebt geleerd?
- Wat zou je in het vervolg anders doen? Hoe?
- Wat zegt jouw reflectie of jouw handelen over je (beroeps)normen?

Voorbeelden reflectie via peer gesprek

A man with dark hair and a light beard, wearing a light blue button-down shirt, is sitting at a desk. He is looking towards the left side of the frame, presumably at a computer monitor. His hands are resting on a white keyboard. The background is slightly blurred, showing what appears to be an office or library setting with shelves.

Heb je vragen over je PE-portfolio?
Neem gerust contact op met
de PE-helpdesk: pe@nba.nl
of 088 4960 352

Bijlage 1:

Goede en foute voorbeelden leerdoelen

Goede voorbeelden

Voorbeeld 1:

Ik wil voor Q3 leren om AI-gebaseerde analyses op een vaktechnisch verantwoorde en ethisch correcte wijze te beoordelen, zodat ik de betrouwbaarheid, herleidbaarheid en risico's van AI-uitvoer goed kan duiden en hierover richting de klant en management onderbouwd advies kan geven.

Voorbeeld 2:

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

Foute voorbeelden

Voorbeeld 1:

Ik wil mijn vakkennis bijhouden.

Waarom fout:

Het is niet concreet genoeg wat je wilt leren of ontwikkelen.

Hoe beter:

Uitgangspunt is dat je je vakkennis bijhoudt; dus vraag jezelf daarbij af: wat kom ik tegen (bijvoorbeeld tijdens een cursus) waar ik mij verder in wil verdiepen? Dan wordt het leerdoel concreet in wat je wilt ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden en/of houding.

Voorbeeld 2:

Ik wil een overname begeleiden.

Waarom fout:

Als dit een werkzaamheid is die al hoort bij je taak, is niet duidelijk wat je wilt ontwikkelen of leren. Beschrijf concreet wat je hierbij wilt ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden en/of houding.

Hoe beter:

Ik kan voor volgend kalenderjaar bepalen welke specialistische deskundigheid ik moet raadplegen om risico's bij een overname te minimaliseren, zodat ik deze toekomstige taak zelfstandig kan uitvoeren.

Bijlage 2:

Goede voorbeelden omschrijving leeractiviteiten

Voorbeeld 1:

Ik wil voor Q3 leren om AI-gebaseerde analyses op een vaktechnisch verantwoorde en ethisch correcte wijze te beoordelen, zodat ik de betrouwbaarheid, herleidbaarheid en risico's van AI-uitvoer goed kan duiden en hierover richting de klant en management onderbouwd advies kan geven.

- Cursus, namelijk een vaktechnische cursus over het gebruik van AI binnen audit en governance. Tijdens deze cursus werd onder meer ingegaan op de werking van AI-modellen, de risico's van on-nauwkeurige of inconsistente AI-output en de toepassing van wet- en regelgeving als AI-Act en AVG.
- Consultatie en meekijken met ervaren collega's, specifiek over IT-audit en data-analyse bij situaties waarin AI wordt ingezet voor risico-inschatting en patroonherkenning.
- Zelfstudie, namelijk AI-governance en de AI-ontwikkelmatrix (NBA), waarbij ik heb gelet op de benodigde kwaliteitswaarborgen, de beperkingen van LLM's en de aandachtspunten voor professioneel handelen.

Voorbeeld 2:

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

- Training, namelijk een incompanytraining over presentatievaardigheden.
- Consultatie en meekijken met ervaren collega's, specifiek observatie hoe ervaren collega's informatie overbrengen tijdens een presentatie, interactie met de toehoorders en wat het effect daarvan is.

Bijlage 3:

Goede voorbeelden omschrijving leeruitkomsten

Voorbeeld 1:

Ik wil voor Q3 leren om AI-gebaseerde analyses op een vaktechnisch verantwoorde en ethisch correcte wijze te beoordelen, zodat ik de betrouwbaarheid, herleidbaarheid en risico's van AI-uitvoer goed kan duiden en hierover richting de klant en management onderbouwd advies kan geven.

Ik heb de volgende inzichten opgedaan:

- *Inzicht in werking van AI-modellen*
Ik heb geleerd dat LLM's geen waarheid genereren, maar voorspellende patronen op basis van trainingsdata, en dat dit fundamentele beperkingen kan geven.
- *Kritisch beoordelen van AI-uitvoer*
Ik herken nu: inconsistenties, hallucinaties, onterecht hoge zekerheid, bias in analyses.
Ik pas daarom altijd een menselijke check toe in de audit.
- *Toepassing van vaktechnische normen*
Ik heb geleerd om professionele oordeelsvorming expliciet te koppelen aan AI-uitvoer, bijvoorbeeld: objectiviteit: voorkomen van "blind vertrouwen" in modeluitkomsten, vakbekwaamheid: onderbouwd kunnen uitleggen wat AI wel en niet kan.
- *Risicokaders voor AI*
Ik kan nu benoemen welke beheersmaatregelen nodig zijn: datakwaliteit verbeteren, beperken van gebruik van vertrouwelijke informatie in open systemen.

Voorbeeld 2:

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

De training presentatievaardigheden gaf mij het inzicht dat taal en structuur belangrijk zijn. Ik neem hiervan mee dat toehoorders informatie beter ontvangen en onthouden als ik dingen zeg als: "belangrijk om te onthouden is..." of "dus samengevat...". Ook heb ik geleerd dat het heel duidelijk benoemen van het doel en de verschillende onderdelen van de presentatie helpt om toehoorders stap voor stap in het verhaal mee te nemen. Tijdens observatie van collega's viel het betrekken van de toehoorders mij op. De collega's die stellingen gebruikten en vragen stelden zorgden ervoor dat de informatie ging leven. Dit ga ik in het vervolg ook doen.

Bijlage 4:

Voorbeelden statusomschrijving leerdoelen

Voorbeeld 1:

Ik wil voor Q3 leren om AI-gebaseerde analyses op een vaktechnisch verantwoorde en ethisch correcte wijze te beoordelen, zodat ik de betrouwbaarheid, herleidbaarheid en risico's van AI-uitvoer goed kan duiden en hierover richting de klant en management onderbouwd advies kan geven.

Doel is behaald, omdat ik AI-uitvoer nu zorgvuldig en vaktechnisch onderbouwd kan beoordelen. In recente audit heb ik AI-analyse gebruikt en daarbij gedocumenteerd welke uitkomsten betrouwbaar waren en waar aanvullende toetsing nodig was. Ik merk dat ik AI-signalen beter kan duiden en dit ook duidelijk kan uitleggen aan collega's en management. Hierdoor kan ik AI op een professionele manier opnemen in mijn werkzaamheden.

Voorbeeld 2:

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

Ik heb dit doel deels behaald, omdat ik wel meer kennis en inzicht heb opgedaan (zie de omschrijving bij leeruitkomsten), maar ik merk dat ik er nog wel mee moet oefenen om meer zelfvertrouwen te krijgen in het overbrengen van informatie tijdens een presentatie. Ik neem dit als leerdoel mee naar mijn volgende portfolio.

Bijlage 5:

Voorbeelden documenten die dienen als bewijsmateriaal

Voorbeeld 1:

Ik wil voor Q3 leren om AI-gebaseerde analyses op een vaktechnisch verantwoorde en ethisch correcte wijze te beoordelen, zodat ik de betrouwbaarheid, herleidbaarheid en risico's van AI-uitvoer goed kan duiden en hierover richting de klant en management onderbouwd advies kan geven.

- Bewijs van deelname van de cursus.
- Aantekeningen van de consultatie en de zelfstudie.
- Geanonimiseerde e-mailwisseling over afstemming met een data-specialist over welke beheersmaatregelen noodzakelijk zijn om AI-analyses verantwoord te kunnen toepassen binnen de audit.

Voorbeeld 2:

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

- Bewijs van deelname aan de training presentatievaardigheden.
- Aantekeningen van de training en van observaties van presentaties van collega's.

Bijlage 6:

Voorbeelden individuele reflectie

Voorbeeld 1:

Algemeen voorbeeld reflectie.

Tijdens een controleopdracht kreeg ik te maken met signalen die wezen op onregelmatigheden. Dit bracht mij in een lastige positie: enerzijds wilde ik zorgvuldig omgaan met de bestaande klantrelatie, anderzijds moest ik mijn professionele verantwoordelijkheid nakomen. In gesprekken met het management merkte ik dat er terughoudend werd gereageerd op het delen van conclusies. Dat zorgde bij mij voor spanning tussen mijn professionele verantwoordelijkheid en mijn persoonlijke neiging om de relatie goed te houden. Uiteindelijk heb ik ervoor gekozen mijn bevindingen conform de beroepsregels te rapporteren. Dat was geen gemakkelijke beslissing, maar gaf mij wel duidelijkheid. Deze ervaring liet zien hoe belangrijk het is om tijdig het gesprek aan te gaan wanneer signalen niet kloppen of wanneer druk ontstaat om bevindingen af te zwakken.

Achteraf vind ik dat ik iets te lang heb afgewacht, terwijl ik wist hoe het zat. In de toekomst wil ik eerder het gesprek aangaan bij signalen van onregelmatigheden en duidelijkere afspraken maken over transparantie en ethisch handelen. Dus waar sta ik als professional en waar wil ik naartoe? Ik heb de kennis en kunde en mag daar nog meer op vertrouwen.

Voorbeeld 2:

Voorbeeld reflectie professionele ontwikkeling a.d.h.v. leeruitkomsten.

Ik wil dit jaar mijn presentatievaardigheden verbeteren, zodat ik mijn boodschap beter kan overbrengen.

S – Situatie

Tijdens een presentatie over een lopend project voor collega's merkte ik dat ik moeite had om mijn verhaal met overtuiging te brengen. De inhoud was goed voorbereid en ik wist hoe ik het zo goed mogelijk over kon brengen, maar tijdens het presenteren voelde ik enige spanning.

T – Taak

Mijn taak was om de voortgang van het project helder en gestructureerd toe te lichten, zodat het team op de hoogte bleef van de stand van zaken en de volgende stappen.

A – Actie

Ik heb mijn presentatie zorgvuldig opgebouwd en geoefend. Tijdens het spreken merkte ik echter dat ik sneller ging praten dan gepland en minder nadruk legde op de kernpunten. Ook nam ik minder vaak pauzes om de informatie te laten landen.

R – Resultaat

De presentatie werd inhoudelijk goed ontvangen; collega's gaven aan dat de informatie duidelijk was. Tegelijkertijd hoorde ik terug dat ik erg snel sprak en dat mijn toon iets gehaast overkwam. Dat bevestigde mijn eigen observatie dat ik nog niet volledig ontspannen was tijdens het presenteren.

R – Reflectie

Hoewel de inhoud op orde is, kan mijn presentatie rustiger en overtuigender worden. Ik heb wat spanning tijdens het presenteren, omdat ik het goed wil doen maar dat heeft invloed op mijn presentatie.

Voor de toekomst wil ik meer ervaring opdoen door vaker te presenteren en actief feedback te vragen aan collega's. Door meer te oefenen verwacht ik dat de spanning afneemt en ik mijn verhaal met meer rust en overtuigingskracht kan overbrengen. Voor mijn volgende portfolio neem ik als leerdoel mee: ik wil vanuit rust en overtuiging kunnen presenteren, zodat ik mij ontspannen voel als ik een presentatie geef.

Bijlage 7:

Voorbeeld reflectie via peer gesprek

Voorbeeld reflectie peer gesprek

Reflectie gesprek collega

Ik heb een gesprek gevoerd met een collega over mijn ontwikkeling in het opnemen van AI in mijn werkzaamheden. Dit zien wij allebei als een mooie toevoeging voor mijn werk, dus daar ben ik tevreden over. De conclusie is dat ik mij continu ontwikkel in mijn vak, doordat ik cursussen volg en vaktechnische ontwikkelingen bijhoud. Al pratende realiseerde ik mij dat ik meer stil mag staan bij persoonlijke vaardigheden, door mezelf bijvoorbeeld af te vragen hoe mijn communicatie was tijdens een moeilijk gesprek met een klant of eens na te denken hoe ik omga met het aangeven van mijn grenzen. Vanwege werkdruk is het lastig om hierbij stil te staan en doe ik dit te weinig, maar ik vind het wel belangrijk. Ik ga in mijn volgend portfolio naast vaktechnische leerdoelen ook andere, meer persoonlijke leerdoelen opnemen (of misschien wel alleen andere leerdoelen). Mijn collega gaf de suggestie dat ik hier het DNA van de accountant bij kan gebruiken, dus daar ga ik me in verdiepen.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl